ПОЛТАВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
НАЦІОНАЛЬНОГО ЮРИДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Циклова комісія правових фундаментальних та професійно-практичних дисциплін

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«АГРАРНЕ ПРАВО»

Рівень освіти	Фахова передвища освіта
Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань	08 «Право»
Спеціальність	081 «Право»
Статус навчальної дисципліни	вибіркова
Рік набору	2022

Полтава 2022

Робоча програма з навчальної дисципліни *«Аграрне право»* для студентів денної та заочної форми навчання за спеціальністю 081 «Право».

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Арміне МЕЛКОНЯН, викладач, спеціаліст

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-професійний ступінь</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Кількість кредитів - 2</td><td rowspan="3">Галузь знань
08 Право</td><td colspan="2">Вибіркова</td></tr>
<tr><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>2-й</td><td>2-й</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Загальна кількість годин - 60</td><td rowspan="4">Спеціальність
081 Право</td><td colspan="2">Семестр:</td></tr>
<tr><td>4-й</td><td>4-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції:</td></tr>
<tr><td>10 год.</td><td>2 год.</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Тижневих годин для денної форми навчання:аудиторних – 1,7
самостійної роботи студента – 1,7</td><td rowspan="6">Освітньо-професійний ступінь:
фаховий молодший бакалавр</td><td colspan="2">Практичні заняття:</td></tr>
<tr><td>20 год.</td><td>4 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота:</td></tr>
<tr><td>30 год.</td><td>54 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю:</td></tr>
<tr><td colspan="2">залік</td></tr>
</table>

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета викладання навчальної дисципліни – опанування студентами знаннями щодо правового регулювання сучасних аграрних відносин, стрімкий розвиток яких викликав значне розширення і ускладнення джерельної бази галузі агарного права.

Завдання: вивчення теоретичних засад аграрно-правового регулювання, системи чинного аграрного законодавства, а також правових проблем, що виникають при створенні, діяльності та припиненні функціонування суб'єктів аграрного права, визначення правового режиму майна цих підприємств, ознайомлення зі специфікою їх управління, аналіз земельних, трудових, договірних, членських, організаційно-управлінських відносин, що складаються в процесі виробництва, переробки та реалізації сільськогосподарської продукції підприємств. Окрему увагу слід приділити вивченню практики застосування нормативно-правових актів аграрного законодавства органами державної влади і місцевого самоврядування, використанню судових прецедентів та правових звичаїв у регулюванні сільськогосподарської діяльності, правової основи функціонування Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України.

У результаті засвоєння навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- механізм аграрно-правового регулювання;
- систему суб'єктів аграрного права;
- інститут правового положення аграрних товаробників;
- майнові відносини агарних товаробників;
- загальні положення регулювання землекористування аграрних товаровиробників;
- місце аграрного права в системі права України, його зв'язок з усіма галузями права;
- особливості аграрно-правових норм і аграрно-правових відносин;
- основні норми аграрного права ЄС, СОТ, окремих зарубіжних країн.

вміти :

- застосовувати норми аграрного законодавства в процесі виконання функціональних обов'язків;
- правильно тлумачити норми аграрного права;
- враховувати особливості аграрної та земельної реформ;
- давати правову оцінку суспільних явищ в сфері агарних правовідносин;
- складати юридичні документи в сфері агарних правовідносин;
- професійно, на засадах об'єктивних критеріїв, прогнозувати ефективність законотворчої діяльності в сфері агарних правовідносин.

Навчальна дисципліна спрямована на формування у студентів таких компетентностей та результатів навчання:

Загальні та спеціальні компетентності	ЗК 1. Здатність до креативності, абстрактного мислення, аналізу і синтезу
	ЗК 2. Здатність застосовувати знання у професійній діяльності у стандартних та нестандартних ситуаціях
	ЗК 5. Уміння грамотно і точно формулювати та висловлювати свої позиції, належним чином їх обґрунтовувати
	ЗК 8. Здатність бути критичним і самокритичним
	ЗК 9. Уміння працювати як самостійно, так і в команді
	ЗК 10. Здатність приймати неупереджені, вмотивовані рішення та спроможність забезпечувати їх правомірність
	ЗК 11. Здатність до самоосвіти та навчання протягом усього життя
	СК 5. Здатність орієнтуватися у системі нормативноправових актів та знати основні правила, методи, прийоми і засоби юридичної техніки
	СК 7. Навички логічного, критичного і системного аналізу правових документів
	СК 8. Навички реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права
	СК 12. Навички консультування з правових питань
	СК 13. Знання структури та стандартів правничої професії, а також її ролі у суспільстві.
	СК 14. Уміння діяти у дусі поваги до юридичної професії
Результати навчання	РН 2. Формування компетенцій, знань пізнавального та світоглядного значення, вмінь і навичок самостійного мислення та викладу своїх думок у процесі спілкування, у ході вирішення професійних завдань.
	РН 6. Формування екологічної культури, навичок, фундаментальних знань і свідомості, що ґрунтуються на бережливому ставленні до природи як унікального природного ресурсу

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1. Загальні положення аграрного права.

1. Аграрне право як самостійна галузь права України.
2. Поняття та особливості аграрних правовідносин.
3. Особливості правового регулювання аграрних відносин.
4. Державна аграрна політика та забезпечення продовольчої безпеки.

Модуль 2. Організаційно-правові форми аграрного виробництва.

5. Загальна характеристика правового становища суб'єктів аграрного виробництва.
6. Правове становище фермерського господарства.
7. Правове становище сільськогосподарського кооперативу.
8. Правове становище аграрних підприємств корпоративного типу як суб'єктів аграрних правовідносин.
9. Правовий статус особистого селянського господарства.
10. Виробничо-господарська діяльність сільськогосподарських товаровиробників та її правове регулювання.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістовних модулів і тем	**Кількість годин**							
	Денна форма				**Заочна форма**			
	Усього	*у тому числі*			**Усього**	*у тому числі*		
		лк	**пз**	**с.р.**		**лк**	**пз**	**с.р.**
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Тема 1. Аграрне право як самостійна галузь права України.	6	2	2	2	4			4
Тема 2. Поняття та особливості аграрних правовідносин.	8	2	2	4	4			4
Тема 3. Особливості правового регулювання аграрних відносин.	6		2	4	6	2		4
Тема 4. Державна аграрна політика та забезпечення продовольчої	4		2	2	8		2	6

безпеки.								
Тема 5. Загальна характеристика правового становища суб'єктів аграрного виробництва.	8	2	2	4	6			6
Тема 6. Правове становище фермерського господарства.	8	2	2	4	6			6
Тема 7. Правове становище сільськогосподарського кооперативу.	8	2	2	4	6			6
Тема 8. Правове становище аграрних підприємств корпоративного типу як суб'єктів аграрних правовідносин.	4		2	2	8		2	6
Тема 9. Правовий статус особистого селянського господарства.	4		2	2	6			6
Тема 10. Виробничо-господарська діяльність сільськогосподарських товаровиробників та її правове регулювання.	4		2	2	6			6
Усього годин	**60**	**10**	**20**	**30**	**60**	**2**	**4**	**54**

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	Аграрне право як самостійна галузь права України.	2	
2	Поняття та особливості аграрних правовідносин.	2	
3	Особливості правового регулювання аграрних відносин.	2	
4	Державна аграрна політика та забезпечення продовольчої безпеки.	2	2
5	Загальна характеристика правового становища суб'єктів аграрного виробництва.	2	
6	Правове становище фермерського господарства.	2	
7	Правове становище сільськогосподарського кооперативу.	2	
8	Правове становище аграрних підприємств корпоративного типу як суб'єктів аграрних правовідносин.	2	2
9	Правовий статус особистого селянського господарства.	2	
10	Виробничо-господарська діяльність сільськогосподарських товаровиробників та її правове регулювання.	2	
	Всього по курсу	**20**	**4**

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	Аграрне право як самостійна галузь права України.	2	4
2	Поняття та особливості аграрних правовідносин.	4	4
3	Особливості правового регулювання аграрних відносин.	4	4
4	Державна аграрна політика та забезпечення продовольчої безпеки.	2	6
5	Загальна характеристика правового становища суб'єктів аграрного виробництва.	4	6
6	Правове становище фермерського господарства.	4	6
7	Правове становище сільськогосподарського кооперативу.	4	6

8	Правове становище аграрних підприємств корпоративного типу як суб'єктів аграрних правовідносин.	2	6
9	Правовий статус особистого селянського господарства.	2	6
10	Виробничо-господарська діяльність сільськогосподарських товаровиробників та її правове регулювання.	2	6
	Всього по курсу	**30**	**54**

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

В процесі вивчення дисципліни «Аграрне право» застосовуються такі методи навчання:

- поєднання словесних, наочних і практичних методів, метод проблемного викладання, прес-конференції, ділові ігри, мозкові штурми, моделювання професійних ситуацій, кейс-метод, метод дискусії, круглий стіл тощо;
- повідомлення інформації за допомогою усного слова (розповідь, лекція, пояснення); печатного слова (підручники, посібники); наочності (схеми, таблиці, відео тощо); практичного показу засобів діяльності (складання плану, анотації, вирішення ситуаційного завдання, відвідування офіційних сайтів державних органів);
- проблемне викладання, аналіз та коментування державно-правових явищ та фінансового законодавства;
- частково-пошукові методи: мозковий штурм, ділові ігри, евристична бесіда;
- дослідницькі методи: доповіді, повідомлення, реферати, газети, формування добірок, проведення досліджень, аналіз судової практики.

Освітні технології: проблемне навчання, контекстне навчання, студентоцентроване навчання, аудіовізуальні технології, наукові дискусії, інтерактивні технології, ІТ-технології тощо.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Методи контролю забезпечують одержання зворотної інформації про зміст, характер і досягнення студентів у навчально-пізнавальної діяльності та про ефективність роботи викладача. Основною формою поточного контролю вивчення Аграрного права є *практичне заняття*.

Практичне заняття пов'язане з лекцією, доповнює і збагачує її, допомагає здійснювати контроль за засвоєнням учбового матеріалу, а також активізувати самостійну роботу студентів. На практичному занятті обговорюються основні питання лекції і питання, що були винесені на самостійне вивчення. Практичне заняття дозволяє сформувати у студента науковий, професійний світогляд і принциповість думок. Практичне заняття виконує освітню, виховну і розвиваючу функції.

9. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Шкала поточного оцінювання знань студентів

(на основі повної загальної середньої освіти)

Рівні навчальних досягнень	**Бали**	**Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів**
1.Початковий	2	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що позначаються окремими словами чи реченнями
2. Середній	3	Студент володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину
3. Достатній	4	Студент вільно (самостійно) володіє вивченим обсягом матеріалу, в тому числі і застосовує його на практиці; вільно розв'язує завдання в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу
4. Високий	5	Студент виявляє творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх. Вільно висловлює власні думки і відчуття. Використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях.

Шкала оцінювання знань студентів на заліку

Max 60	1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі, орієнтація в інноваційних наукових доктринах та концепціях дисципліни. 2. Здатність демонструвати чинне законодавство, а також матеріали правозастосовної практики його реалізації. 3. Здатність демонструвати знання основної та додаткової літератури, рекомендованої викладачем. 4. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни та використання отриманих знань у практичній роботі.

55	1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Здатність демонструвати чинне законодавство, а також знайомство із матеріалами правозастосовної практики його реалізації. 3. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою викладачем. 4. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення у практичній роботі.
50	Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих неточностей. 2. Наявність окремих пробілів у знанні чинного законодавства, а також матеріалів правозастосовної практики його реалізації. 3. Засвоєння основної літератури, рекомендованої викладачем. 4. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
45	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Наявність пробілів у знанні чинного законодавства, а також матеріалів правозастосовної практики його реалізації. 3. Засвоєння основної літератури, рекомендованої викладачем. 4. Помилки і суттєві неточності у відповіді на заліку за наявності знань до їх самостійного усунення або за допомогою викладача.
40	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Наявність значних пробілів у знанні чинного законодавства, а також матеріалів правозастосовної практики його реалізації. 3. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою викладачем. 4. Помилки у відповіді на заліку за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.
35	1. Прогалини в знанні чинного законодавства, а також матеріалів правозастосовної практики його реалізації. 2. Пробіли у знанні окремих частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 3. Наявність помилок у відповіді на заліку.
Min 0	1. Відсутність знань чинного вітчизняного законодавства та значної

	частини теоретичного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни «Аграрне право» виставляється за такою шкалою:

Оцінка за шкалою ECTS	**Визначення**	**Оцінка за національною шкалою**	**Оцінка за 100-бальною шкалою (для іспиту)**	**Оцінка за 100-бальною шкалою (для заліку)**
A	**Відмінно** – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90 – 100	зараховано
B	**Дуже добре** – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80 – 89	
C	**Добре** – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79	
D	**Задовільно** – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70 – 74	
E	**Достатньо** – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69	
FX	**Незадовільно** – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	2	20 – 59	не зараховано з можливістю повторного складання
F	**Незадовільно** – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс		0 – 19	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням

				дисципліни

Розподіл балів, які отримують студенти під час поточного контролю знань:

Вид контролю	**Лекції**	**Практичні роботи**	**Самостійна робота**	**Індивідуальна робота**	**Залік**
Кількість балів	10	15	5	10	60

10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Програма навчальної дисципліни.
2. Робоча програма навчальної дисципліни.
3. Силабус навчальної дисципліни.
4. Конспект лекцій.
5. Методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи студентів для вивчення навчальної дисципліни.
6. Плани практичних занять.
7. Питання (завдання) та комплект білетів до підсумкового контролю з навчальної дисципліни для заліку.
8. Тестові завдання.
9. Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів.

11.РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА:

Нормативно-правові акти:

1. Водний кодекс України від 6 червня 1995 р. № 213/95-ВР URL : http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-вр.
2. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. № 436-IV URL : http://zakon.rada.gov.ua/go/436-15.
3. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 р. № 2768-III URL : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2768-14.
4. Кодекс законів про працю України від 10 грудня 1971 р. № 322-VIII URL : http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08.
5. Кодекс України з питань банкрутства від 18 жовтня 2018 року № 2597-VIII [Електронний ресурс]. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text
6. Кодекс України про надра від 7 липня 1994 року № 132/94-ВР URL : http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/132/94-%D0%B2%D1%80.
7. Конституція України : Прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР URL : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80.
8. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI URL : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17.

9. Про акціонерні товариства : Закон України від 17 вересня 2008 р. № 514-VI URL : http://zakon.rada.gov.ua/go/514-17.
10. Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин : Закон України від 18 травня 2017 р. [Електронний ресурс] URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2042-19
11. Про державну підтримку сільського господарства України : Закон України від 24.06.2004 № 1877-IV URL : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1877-15.
12. Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів: Закон України від 31 травня 2007 р. [Електронний ресурс] URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1103-16#Text
13. Про затвердження Положення про Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів: постанова Кабінету Міністрів України від 2 вересня 2015 р. № 667 [Електронний ресурс] URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/667-2015-%D0%BF/paran9#n9
14. Про затвердження Порядку етикетування харчових продуктів, які містять генетично модифіковані організми або вироблені з їх використанням та вводяться в обіг : Постанова КМУ від 13 березня 2009 р. № 468 [Електронний ресурс] URL https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/468-2009-%D0%BF#Text
15. Про колективне сільськогосподарське підприємство : Закон України від 14 лютого 1992 р. № 2114-XII URL : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2114-12.
16. Про кооперацію : Закон України від 20 липня 2003 р. № 1087-IV URL : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1087-15.
17. Про кредитні спілки : Закон України від 20 грудня 2001 р. № 2908-III URL : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2908-14.
18. Про ліцензування видів господарської діяльності : Закон України від 2 березня 2015 р. № 222-VIII URL : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/222-viii.
19. Про оптові ринки сільськогосподарської продукції: Закон від 25 червня 2009 р. // Відомості Верховної Ради України. 2009. № 51. Ст.755.
20. Про оренду землі : Закон України від 6 жовтня 1998 р. № 161-XIV URL : http://zakon1.rada.gov.ua/laws/anot/161-14.
21. Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів : Закон України від 23 грудня 1997 р. [Електронний ресурс] URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/771/97-%D0%B2%D1%80
22. Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції : Закон України від 10 липня 2018 р. [Електронний ресурс] URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2496-19#n596
23. Про особисте селянське господарство : Закон України від 15.05.2003 №742-IV URL : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/742-15.

24. Про охорону земель : Закон України від 19.06.2003 № 962-IV URL : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/962-15.
25. Про охорону праці : Закон України від 14 жовтня 1992 р. № 2694-XII URL : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2694
26. Про ратифікацію Протоколу про вступ України до Світової організації торгівлі : Закон України від 10 квітня 2008 р. № 250 URL : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/250-17.
27. Про сільськогосподарську кооперацію : Закон України від 21 липня 2020 р. [Електронний ресурс] URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/819-20#Text
28. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від 6 лютого 2018 р. [Електронний ресурс] URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#Text
29. Про фермерське господарство : Закон України від 19 червня 2003 р. № 973-IV URL : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/973-15.
30. Про холдингові компанії в Україні: Закон України від 15 березня 2006 р. № 3528-IV URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3528-15.
31. Угода СОТ про сільське господарство від 15 квітня 1994 р. URL : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/981_005.
32. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435-IV URL : http://zakon.rada.gov.ua/go/435-15.

Базова:

33. Аграрне право : підручник / за ред. А. М. Статівки. Х. : Право, 2019. 416 с.
34. Аграрне право : підручник / за ред. В. П. Жушмана, А. М. Статівки. Х. : Право, 2010. 296 с.
35. Аграрне право : посібник / Корнієнко Г.С., Корнієнко В.М., Статівка А.М., Уркевич В.Ю., Кульчій І.М., Курман Т.В., Лушпаєв С.О., Панченко В.В., Покальчук М.Ю., Самсонова Я.О., Савельєва О.М., Станіславський А.В., Туєва А.В. Х. : Право, 2018. 202 с.
36. Аграрне право України : підручник / за ред. В. М. Єрмоленка. К. : Юрінком Інтер, 2010. 608 с.
37. Аграрне право України : Підручник / за ред. О. О. Погрібного. К. : Істина, 2007. 448 с.

Допоміжна:

38. Актуальні питання аграрного права України: теорія і практика : Монографія / [А.М. Статівка та ін.] ; за ред. д-ра юрид. наук, проф. А. М. Статівки ; Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. Х. : ФІНН, 2010. 234 с.
39. Богдан А.Й. Щодо правових аспектів виробництва зерна в Україні порівняно з вимогами законодавства Європейського Союзу / Андрій Йосипович Богдан // Право України. 2009. № 11. С. 201-206.
40. Гафурова О.В. Сільськогосподарські виробничі кооперативи: права та обов’язки членів: монографія. Київ: МАУП, 2006. 200 с.
41. Духневич А. В. Світова організація торгівлі (СОТ) – основа правової системи міжнародної торгівлі / А. В. Духневич // Часопис Академії адвокатури України. 2010. № 3. С. 1–5.

42. Коваленко Т.О. Правове регулювання господарської діяльності в агропромисловому комплексі України : навчальний посібник / Т.О. Коваленко, С.І. Марченко. К.: Юрінком Інтер, 2015. 296 с.
43. Корнієнко В. М. Правове регулювання відносин у сфері цукробуряківництва в аспекті забезпечення продовольчої безпеки / В.М. Корнієнко // Актуальні проблеми правового забезпечення продовольчої безпеки України : монографія. Х., 2013. С. 278 – 293.
44. Лисанець О.С. Організаційно-правові питання розвитку овочівництва / О.С.Лисанець // Актуальні проблеми правового забезпечення продовольчої безпеки України : монографія. Х., 2013. С. 293 – 304.
45. Панькова Л.О. Правове регулювання діяльності аграрних бірж в Україні: автореф. дис…канд.юрид.наук: 12.00.06. Київ, 2005. 19 с.
46. Полюхович Л.І. Правове забезпечення виробництва сільськогосподарської продукції, її переробки та реалізації в Україні у контексті вимог СОТ / Л.І.Полюхович. К.: Видавець О.М. Ешке, 2014. 208 с.
47. Правове регулювання екологічних, аграрних та земельних відносин в Україні: сучасний стан і напрями вдосконалення : Монографія / [А. П. Гетьман та ін.] ; за ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. Нац. акад. прав. наук України А. П. Гетьмана та д-ра юрид. наук, доц. В. Ю. Уркевича ; НДІ правознавства Нац. ун-ту "Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого". Х. : Право, 2012. 445 с.
48. Проблеми правового забезпечення сталого розвитку сільських територій в Україні: монографія / А.П. Гетьман, І.В. Ігнатенко, В.М. Корнієнко та ін.; за ред. А.П. Гетьмана та М.В. Шульги. Х.: Право, 2016. 360 с.
49. Садовий С.М. Особливості об’єктного складу правовідносин у сфері виробництва зерна в Україні [Електронний ресурс] / С.М. Садовий. URL : http://web.znu.edu.ua/herald/issues/2010/Ur-1-2010/124-129.pdf .
50. Самсонова Я. О. Правове забезпечення державної підтримки виробників органічної сільськогосподарської продукції в Україні / Я. О. Самсонова // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Право. Київ, 2016. Вип. 243. С. 93–101.
51. Самсонова Я.О. Правові засади виробництва й реалізації виноградної продукції в Україні: монографія / Яна Олексіївна Самсонова. Х., 2012. 176 с.
52. Уркевич В.Ю. Про державну аграрну політику у сфері виробництва органічної сільськогосподарської продукції. Правові засади ведення органічного землеробства: збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції (29–30 вересня 2017 року. За ред. Шульги М.В. Харків: «Доміно», 2017. С. 220.

Інтернет-ресурси:

1. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: http://rada.gov.ua
2. Офіційний веб-портал Президента України. URL: http://www.president.gov.ua
3. Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України. URL:

http://www.kmu.gov.ua
4. Офіційний веб-портал Верховного Суду. URL: https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/
5. Офіційний веб-портал Конституційного Суду України. URL: https://ccu.gov.ua
6. Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України. URL: https://minjust.gov.ua/
7. Офіційний веб-портал Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України. URL: http://www.menr.gov.ua/
8. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: http://www.reyestr.court.gov.ua/
9. Рішення Європейського Суду з прав людини щодо України. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_9329
10. Практика Європейського Суду з прав людини у справах, пов'язаних з охороною навколишнього природного середовища. URL: https://www.echr.coe.int/Documents/FS_Environment_RUS.pdf